

KISOKOS

a juh- és bárányhús fenntarthatóságáról

TEDD KÜLÖNLEGESSÉ A MINDENNAPOKAT
fenntartható juhhússal
Európából

www.barihus.hu

TÁJÉKOZTATÓ
ANYAGOK
A HÚSBÁR
VONATKOZÓAN

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő információk és állítások a szerző(k) álláspontját képviselik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Kutatási Végrehajtó Ügynökség (REA) hivatalos véleményét. Sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem vonható felelősségre miattuk.

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

interovic

AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATJA
AZOKAT A KAMPÁNYOKAT, AMELYEK
PROMÓTÁLJÁK A MAGAS MINŐSÉGŰ
MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEKET.

ENJOY
IT'S FROM
EUROPE

Tartalom

1. A bárány- és juhhús fenntarthatóságát alátámasztó érvek	4
2. A bárány- és juhhús fenntarthatóságát alátámasztó érvek	8
3. A fenntarthatósággal kapcsolatban kiválasztott kommunikációs irányok	10
4. Helyzetelemzés: szakmai és tudományos tények és érvek	12
5. Esetleges ellenérvek	14
6. Egyéb fontos érvek	17

A dokumentum a magyar Juh és Kecske Ágazati Szakmaközi Szervezet és a spanyol INTEROVIC által elnyert, 101194253 – Celebrate-EULamb – “European sheep and goat meat promotion campaign in Spain and Hungary: Celebrate with Sustainable European Lamb Meat, (2025-2027)” című pályázat keretében készült.

interovic

SZERZŐK:

Juh és Kecske Ágazati Szakmaközi Szervezet
InnoFood Marketing Kft.

SZERKESZTŐ:

Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid

FELELŐS KIADÓ:

Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid

KIADVÁNYSZERKESZTÉS, NYOMDAI MUNKÁLATOK:

Printart-Press Kft.

1. A bárány- és juhhús fenntarthatos g t alátámasztó érvek

1.1 Környezeti el ny k:

- ✓ A legeltetésnek számos kedvező hatása van mind a táj, mind a környezet szempontjából.
- ✓ A legelő állatok, különösen a juhok, hozzájárulnak a táj fenntartásához, mivel a rendszeres legeltetés megakadályozza a területek elb z tosod s t és elerd s d s t. Ennek révén megőrizhető a nyílt, mozaikos tájszerkezet, amely sok növény- és állatfaj számára kínál  l helyet.
- ✓ A gyepterületek állatok általi karbantartása csökkenti a t z kialakulásának veszélyét is, hiszen a legel s során elt nik a gy l kony aljnövényzet,  gy kisebb az erd t zek kialakulásának kockázata.
- ✓ A juhok ökológiai lábnyoma alacsony, mivel természetes környezetünkben kis mennyiségű, egyszerű takarmányon is jól tarthatók. Nincs sz ks g k importált, koncentrált fehérjeforr sokra,  gy a takarmány-előállításból fakadó környezeti terhelés is minimális. Emellett vízigényük is rendkívül alacsony, ami különösen fontos szempont az éghajlatváltozás okozta egyre gyakoribb száraz időszakok idején.
- ✓ A legelők nemcsak a biodiverzitás megőrzésében játszanak fontos szerepet, hanem jelent s szénmegkötő kapacitással is b r nak. A növényzet és a talaj képes megkötni a légköri szén-dioxidot, ezáltal közvetve hozzájárul a klímaváltozás mérsékléséhez.

TUDTAD?
**A fenntartható legeltetés
tehát egyszerre ökológiai,
gazdasági és klímavédelmi
szempontból is előnyös
gyakorlat.**

1.2 Társadalmi el ny k:

- ✓ A juhtartás jelent s szerepet játszik a vidéki térségek társadalmi és gazdasági stabilitásának megőrzésében. Magyarors gon mintegy 8000 család számára biztosít közvetlen megélhetést ez a hagyományokra épülő, ugyanakkor folyamatosan meg j l  mezőgazdasági ágazat.
- ✓ A juh s t nemcsak munkát ad, hanem hozzájárul a vidéki k zss gek megtart  erejéhez is, különösen azokon a területeken, ahol kevés más megélhetési lehetőség kínálkozik.

- ✓ Az elmúlt években kedvező változások figyelhetők meg az ágazat szereplőinek összetételében is.
- ✓ Európa szerte egyre több fiatal és nő kezd juhtartással foglalkozni, ami részben a célzott agrárpolitikai intézkedéseknek és támogatási programoknak, például a Közös Agrárpolitika (KAP) keretében nyújtott ösztönző támogatásoknak köszönhető. Ezek a támogatások hozzájárulnak ahhoz, hogy az ágazat vonzóbbá váljon az új generációk számára is, miközben elősegítik a generációváltást, a gazdaságok meg j l s t és a nők mezőgazdasági szerepvállalásának erősödését.

FONTOS!
**Mindez hosszú távon
hozzájárul a juhágazat
fenntarthatos g hoz
 s jövőbeni
versenyk pes s g hez!**

1.3 Kulturális el ny k:

- ✓ A magyar juhtartás több évszázados hagyományokra épül, amelyek szorosan összefonódnak a nemzeti kultúrával és identitással.
- ✓ A p sztorelethez kapcsolódó népi  p t s zet, például a juh d lyok és karámok jellegzetes formái, valamint a pásztorok mindennapjaihoz kötődő szokások, viseletek és tárgyi kultúra – mint a faragott botok, kések vagy cifrasz r k – a magyar n pm v s zet különleges kincsei közé tartoznak.
- ✓ Ezek az értékek nem csupán a múlt emlekei, hanem  l  kulturális örökségek is, amelyek a mai napig formálják a vidéki k zss gek arculatát és identitását.
- ✓ A juhtart shoz szorosan kapcsolódó hagyományok megőrzése azonban csak akkor lehet fenntartható, ha maga az ágazat is életképes marad.
- ✓ A juhterm kek – különösen a juhhús és a juht r  – iránti kereslet növelése, a fogyasztás ösztönzése,  gy közvetve hozzájárul ezen kulturális értékek fennmaradásához is.
- ✓ Amikor a helyi termékek iránt megnő az érdeklődés, az nemcsak a gazdálkodók megélhetését biztosítja, hanem egyúttal megerősíti a hagyományos tud s, az  si mesterségek és a magyar p sztorkult ra továbbélését is.

J  TUDNI!
**A tudatos fogyasztás tehát
nemcsak gazdasági, hanem
kulturális előny is.**

1.4 Gazdasági előnyök:

- ✓ A magyar juhtartás jelentős szereplője az európai juhágazatnak. 2025-ben a hazai állomány körülbelül 850 000 anyajuhot számlált, amelyeket mintegy 8 000 gazdaságban tartanak országszerte. Ez a széleskörű jelenlét nemcsak a mezőgazdaság sokszínűségét erősíti, hanem több ezer vidéki család megélhetését is biztosítja. A juhászat különösen azokban a térségekben fontos, ahol a szántóföldi növénytermesztés kevésbé jövedelmező vagy nem is lehetséges.
- ✓ Magyarország nemzetközi szinten is kiemelkedő szerepet tölt be: az Európai Unió negyedik legnagyobb élőbárány-exportőreként főként Olaszországba és közel-keleti országokba szállít bárányt. Ez a piaci pozíció bizonyítja a hazai tenyésztés minőségét és versenyképességét.
- ✓ Azonban a hosszútávú fenntarthatóság érdekében az ágazat célja már nem pusztán az élőállat-kivitel, hanem a hazai feldolgozási kapacitások fejlesztése is. A hozzáadott értéket növelő tevékenységek

AMIT ÉRDEMES TUDNI!
Ez nemcsak a termelők jövedelmét növeli, hanem lehetőséget teremt arra is, hogy a fogyasztók minőségi, hazai juhtermékekhez jussanak, erősítve ezzel a helyi élelmiszerláncot.

– mint a belföldi vágás, húsfeldolgozás, termékfejlesztés – révén a juhtartás gazdaságilag is erősebbé, önfenntartóbbá válhat.

1.5 Fogyasztói előnyök:

- ✓ A hazai juhhús fogyasztása számos előnyt kínál, mind az egészség, mind a környezetvédelem, mind pedig az élelmiszerbiztonság szempontjából.
- ✓ A juhhús természetes takarmányozás mellett nevelt állatokból származik, amely kedvező zsírsavösszetételt eredményez – így a hús nemcsak ízletes, hanem egészségtudatos választás is.
- ✓ Az omega-3 zsírsavakban gazdagabb összetétel hozzájárul a szív- és érrendszeri megbetegedések megelőzéséhez, valamint alappillére a kiegyensúlyozott táplálkozásnak is.
- ✓ A magyar juhtartásban kiemelt figyelmet kap az állatok nyomon követhetősége. Az ENAR (Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer) révén minden állat pontosan egyedileg nyilvántartott, így a termékek származása átlátható és ellenőrizhető.

JÓ TUDNI!
A nyomonkövetési rendszer garantálja a fogyasztók számára a megbízhatóságot és az élelmiszerbiztonságot.

2. A bárány- és juhhús fenntarthatóságát alátámasztó érvek

Az alábbi négy tény megerősíti a termelés fenntartható természetét:

2.1 Multifunkcionalitás:

- ✓ A juhtartás klasszikus példája a mezőgazdaság multifunkcionális szerepének. Egyrészt élelmiszert termel – kiváló minőségű juhhúst, tejet és egyéb termékeket állít elő –, másrészt aktívan hozzájárul a táj fenntartásához és a vidéki közösségek megerősítéséhez.
- ✓ A legeltetés nemcsak a gazdaságok működésének alapja, hanem fontos ökoszisztéma-szolgáltatásokat is nyújt: megőrzi a mozaikos tájszerkezetet, visszaszorítja a gyomosodást, segít megelőzni az erdőtüzeket, és elősegíti a biológiai sokféleség fennmaradását. Ezen túlmenően társadalmi funkciókat is betölt – a pásztorkodás kulturális öröksége, a vidéki életforma fenntartása és a helyi gazdaság élénkítése mind a juhtartáshoz kötődik.

TUDDAD?
Ez a hármas hatás – gazdasági, környezeti és társadalmi – teszi a juhtartást kivételesen értékké a fenntartható mezőgazdaságon belül.

2.2 Kisebb verseny az élelmiszerekkel:

- ✓ A juhok takarmányozása alapvetően eltér az intenzív együregű gyomrú haszonállatokétól: nem igényelnek nagy mennyiségű, emberi fogyasztásra is alkalmas abraktakarmányt, mint például gabonát vagy szóját.
- ✓ Ehelyett természetes növényzettel – legelőfűvel és cserjékkel – táplálkoznak, így nem állnak versengésben az emberi élelmiszerláncban fontos növényi termékekkel (pl: búza). Ez

TUDDAD?
A körforgásos rendszerekbe való illeszkedésük révén a juhok takarmányozása jól kombinálható más mezőgazdasági vagy természetvédelmi célokkal is – például gyeptakarmányozással, másodvetések vagy agroökológiai zöldfelületek legeltetésével.

az ökológiai sajátosság különösen értékké teszi őket a globális élelmiszeri kihívások fényében, hiszen a juhok a nehezen hasznosítható, marginális területeket, úgynevezett feltétlen legelőket is képesek értékké alakítani.

2.3 Hatékonyság és fenntarthatóság:

- ✓ Az extenzív juhtartás – vagyis a természetes legelőkön, alacsony állatsűrűséggel történő tartás – számos szempontból fenntarthatóbb, mint az intenzív állattartási rendszerek. Ezek a gazdaságok jellemzően kevesebb kibocsátással járnak, kisebb mértékű erőforrás-felhasználással működnek, és jobban alkalmazkodnak a helyi ökológiai adottságokhoz.
- ✓ Az Európai Unió agrárkörnyezet-védelmi célkitűzései – mint például a talajvédelem, biodiverzitás-megőrzés, klímavédelem – szorosan összefonódnak az extenzív juhászat működési logikájával.

TEHÁT!
A juhágazat így nemcsak gazdaságilag életképes, hanem ökológiailag is hosszú távon fenntartható modellként szolgálhat más ágazatok számára is.

2.4 Takarmányozás, egészség és jólét:

- ✓ A legelőn tartott juhok természetes körülmények között élnek, ami nemcsak az állatok jóllétére van kedvező hatással, hanem a húsuk minőségét is pozitívan befolyásolja. Az ilyen körülmények között nevelt állatok húsa jellemzően jobb zsírsav-összetétellel – magasabb omega-3 és CLA (konjugált linolsav) tartalommal – rendelkezik, miközben kevesebb maradványanyagot (például antibiotikumot vagy hormonszármazékot) tartalmaz.
- ✓ Az állatjóllét szempontjából a szabad mozgás, a természetes viselkedésformák gyakorlásának lehetősége, valamint a stresszmentes tartási körülmények különösen fontosak.

TUDDAD?
A természetes legeltetés tehát egyszerre biztosítja a termék egészséges mivoltát és az állatok etikus tartását – ezek a szempontok a tudatos fogyasztók körében egyre nagyobb jelentőséggel bírnak.

3. A fenntarthatósággal kapcsolatban kiválasztott kommunikációs irányok

3.1 Mezőgazdasági tüzesetek megelőzése:

- ✓ A legeltetés az egyik leghatékonyabb természetes módszer a növényzet túlszaporodásának és ezzel együtt az erdőtüzek kialakulásának megelőzésére.
- ✓ A legelő állatok, elsősorban juhok, eltávolítják a száraz, gyúlékony biomasszát – például az elszáradt fűféléket és az aljnövényzetet –, amelyek egyébként gyorsan lángra lobbanhatnak a nyári hőhullámok idején.
- ✓ Számos európai országban, köztük Spanyolországban, Franciaországban és Portugáliában már működnek államilag támogatott programok, amelyek célzottan alkalmazzák a „tűzvédelmi legeltetést” (grazed firebreaks) a kockázatos területeken. Ezek a programok nemcsak környezetvédelmi, hanem gazdasági szempontból is előnyösek, hiszen csökkentik a tűzoltás költségeit és a természeti katasztrófák utóhatásait.

FONTOS!
A juhászat aktív szerepet vállalhat az éghajlatváltozással együtt egyre gyakoribbá váló tüzek megelőzésében.

3.2 Vidéki környezet fenntartása:

- ✓ A pásztorok jelenléte nem csupán a legelő állatok gondozására korlátozódik, hanem hozzájárul a vidéki táj és életforma, valamint a gasztronómia fenntartásához is.
- ✓ A juhászati tevékenység révén fennmaradnak a hagyományos építmények (hodályok, karámok), hagyományos ételeink, a legelők közlekedőútjai, valamint a táj mozaikos szerkezete, amelynek megőrzése kulcsfontosságú a biológiai sokféleség szempontjából.
- ✓ A pásztorok őrzik és továbbadják azt a generációkon át öröklődő helyi tudást is, amely a természet ritmusához igazodó gazdálkodáson alapul.
- ✓ Az extenzív állattartás ezáltal jelentős szerepet tölt be a vidéki térségek elnéptelenedésének lassításában, hiszen munkát ad, identitást őriz, és közösséget formál.

TUDDAD?
A juhászat a vidéki örökség megőrzésének egyik alappillére.

3.3 Klímaváltozás:

- ✓ A gyepek, különösen a természetes legelők, kulcsszerepet játszanak a klímaváltozás elleni küzdelemben, mivel jelentős szénmegkötő kapacitással rendelkeznek.
- ✓ A szerves anyagban gazdag talaj képes hosszú távon megőrizni a légköri CO₂-t, különösen akkor, ha a területet megfelelően karbantartják – például legeltetéssel.
- ✓ A juhok extenzív tartása során nemcsak a legelő állapotát őrzik meg, hanem a karbonlábnymuk is alacsony marad, mivel takarmányozásuk egyszerű, víz- és energiaigényük minimális.
- ✓ Mindezek révén a juhágazat illeszkedik a fenntartható mezőgazdaság és az EU klímastratégiaiainak célrendszerébe.

TUDDAD?
A juhús fogyasztása klímabarát döntés is lehet, főként helyi termelés esetén.

3.4 Biológiai sokféleség:

- ✓ A hagyományos, alacsony intenzitású legeltetés az egyik legfontosabb eszköz a biológiai sokféleség megőrzésében.
- ✓ A juhok nemcsak az aljnövényzetet szabályozzák, hanem elősegítik olyan fajgazdag növénytársulások fennmaradását is, amelyek eltűnénének, ha a területet magára hagynák vagy intenzíven művelnék.
- ✓ A mozaikos legeltetési mintázatok változatos élőhelyeket eredményeznek, amelyekben madarak, rovarok, vadvirágok és apró emlősök is megtalálják életfeltételeiket.
- ✓ Az így fenntartott gyepek kiemelkedően fontosak nemcsak a természetvédelem, hanem az ökoszisztéma-szolgáltatások szempontjából is.

FONTOS!
A juhászat nemcsak állattenyésztési, hanem természetvédelmi tevékenység is.

4. Helyzetelemzés: szakmai és tudományos tények és érvek

4.1. Tűz kialakulásának megelőzése

- ✓ A legeltetés – különösen a juhok és kecskék által végzett természetes biomasszacskökkentés – továbbra is kiemelten fontos eszköze az erdőtüzek megelőzésének.
- ✓ Spanyolországban évente mintegy **1,5 millió hektárnyi** erdő és bozotos terület válik kevésbé tűzveszélyessé a több, mint **8 millió juh és 600 000 kecske** legeltetése révén. Egy-egy húshasznú juh-, vagy kecskenyáj akár **90 és 2 500 hektárnyi** terület karbantartását is biztosítani tudja, átlagosan közel **900 hektárt** fedve le.
- ✓ Magyarországon a lehetőségek még mindig korlátozottabbak: az erdők legeltetése csak szigorú feltételek mellett engedélyezett, így a hazai potenciál messze nincs kihasználva. Ez különösen annak fényében sajnálatos, hogy **2025-ben a juhállomány már közel 850 000 anyajuhot** és összesen **mintegy 1 millió juhot** tesz ki, beleértve a bárányokat is – vagyis a potenciál meglenne a nagyobb léptékű, célzott tájkezelési célú legeltetésre.
- ✓ Kutatások és uniós támogatások is alátámasztják a legeltetés fontosságát, így **érdemes lenne az erdészeti és környezetvédelmi szabályozásokat e cél érdekében újragondolni.**

4.2. Vidéki környezet fenntartása

- ✓ A **transzhumálás**, vagyis az évszakhoz igazított vándorpásztorkodás Spanyolországban 2025-ben is élő gyakorlat, különösen a hegyvidéki és szárazabb régiókban. A pásztorok a nyári hónapokban magasabban fekvő legelőkre vonulnak, télen pedig alacsonyabb területeken telelnek.
- ✓ Ez a gyakorlat **gazdag kulturális és etnográfiai örökséget** képvisel, amely nemcsak a pásztoréletet formálta, hanem **ünnepekben, gasztronómiában, építészetben és népművészetben** is jelen van.
- ✓ A szokásjogon alapuló legeltetési útvonalak, a szájhagyomány útján átörökölt tudás és a helyi közösségek identitása szorosan összefügg ezzel az életformával.
- ✓ Magyarországon a pásztorkodás továbbra is fontos eleme a vidéki életformának és a hagyományos tudás megőrzésének – hozzájárul a táj fenntartásához, a vidéki infrastruktúra karbantartásához, és közvetve a vidéki térségek elnéptelenedésének megfékezéséhez.

4.3. Klímaváltozás

- ✓ A klímaváltozás elleni küzdelemben a legelők **aktív szénmegkötő szerepe** egyre hangsúlyosabb. Különösen fontos, hogy ezek az ökoszisztémák csak akkor képesek hosszú távon megőrizni szénmegkötő képességüket, ha **folyamatosan karbantartják őket**, például legeltetéssel. Az elhagyott, bolygatatlan legelők biológiai aktivitása és szénforgalma is csökkenhet, míg a rendszeres, mérsékelt legeltetés elősegíti a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzését.
- ✓ Magyarországon a juhágazat karbonlábnyoma továbbra is alacsony: az állattenyésztési kibocsátásoknak **mindössze kb. 1%-át** teszi ki. Ez azt jelenti, hogy a juhászat **a legkisebb kibocsátású állattartási formák** közé tartozik, és jól illeszkedik az EU mezőgazdasági klímastratégiáihoz, valamint a „**termelőtől a fogyasztóig**” (Farm to Fork) és a „**zöld megállapodás**” (Green deal) célkitűzéseire.

4.4. Biológiai sokféleség

- ✓ A biodiverzitás megőrzésében betöltött szerepét számos kutatás igazolja. A támogatási rendszerek (pl. AKG, KAP 2023–2027) kiemelten kezelik a legeltetési formákat.
- ✓ Az extenzív legeltetés szerepe a biodiverzitás fenntartásában kiemelkedő. Az Európai Unióban található természetes élőhelyek legalább 10%-a Spanyolországban található, és ezek majdnem 70%-ának megőrzésében döntő szerepet játszik a juhok és kecskék jelenléte. A becslések szerint az ottani természetközeli gyepek 57%-át kifejezetten extenzíven tartott állatok tartják fenn.
- ✓ Magyarországon ezzel szemben a nyilvántartott kb. 800 000 hektárnyi gyepterületből mindössze 150 000 hektárt hasznosítanak juhokkal, így a juhtartásban rejlő ökológiai potenciál messze nincs kihasználva. Pedig a biodiverzitás szempontjából is igazolt a pozitív hatás: a hagyományos legeltetés fajgazdag gyeptársulások kialakulását és fennmaradását segíti elő, visszaszorítja az özönnövényeket, és mozaikos élőhelyeket alakít ki, amelyek számos védett növény- és állatfaj számára jelentenek menedéket.

5. Estleges ellenérvek

5.1. Fenntarthatóság definíciója

Ellenérv:

Nem lenne teljesen korrekt azt mondani, hogy a „juhhús fenntartható”, mivel a fenntarthatóság koncepcióját egy tevékenység egészére kell alkalmazni (mezőgazdaság, állatállomány, stb.).

Válasz:

- A fenntarthatóság fogalma valóban nem alkalmazható kizárólag egyetlen termékre – például a juhhúsra –, hanem a teljes termelési rendszer komplex értékelését igényli, beleértve a gazdasági, társadalmi és környezeti szempontokat is. A juhtartás – különösen extenzív formában – pozitív példája lehet egy olyan mezőgazdasági gyakorlatnak, amely alacsony külső inputokkal (pl. víz, takarmány, energia), ugyanakkor több funkciót is betölt, mint például élelmiszertermelés, tájfenntartás, vidékmegetartás és kulturális örökségmegőrzés.
- A juhászat természetes erőforrásokra épül, és nem versenyez közvetlenül az emberi táplálkozás alapjául szolgáló növényekkel. Emellett hozzájárul a biodiverzitás megőrzéséhez, a szénmegkötéshez, valamint a környezeti adaptációhoz a klímaváltozás korában. Mindezek alapján, ha a fenntarthatóságot a rendszer egészére alkalmazzuk – nem csupán a kibocsátásra vagy hozamra fókuszálva –, a juhászat kiemelkedően jól teljesítő, fenntartható mezőgazdasági ágazatként értelmezhető, különösen a marginalizált vagy hegyvidéki területeken.
- **Nagyon fontos szerepük van a tájhasznosításban, a környezet fenntartásában és a vidéki lakosság megtartásában,** sokkal fontosabb, mint más állattenyésztési ágazatnak.
- **A juhtenyésztés sokkal fenntarthatóbb, mint más ipari jellegű állattenyésztési ágazat,** különös tekintettel a környezeti szempontokra.
- Az **extenzivitás** (külterjesség), ami alatt azt értjük, hogy egy olyan legeltetés valósul meg, amely alkalmazkodik az erőforrásokhoz és a fogyasztó-igénye (víz, gépek, üzemanyag, műtrágyák, növényvédőszer, stb.) **kevesebb negatív hatást generál és több környezeti előnye van,** mint az intenzív rendszereknek a juhtenyésztéssel összehasonlítva.

5.2. ÜHG kibocsátás

Ellenérv:

A kérődzők metánt bocsátanak ki, de a legeltetés pozitív hatásait (pl. szénmegkötés, biodiverzitás) is figyelembe kell venni.

Válasz:

- Igaz, hogy a kérődzők – így a juhok is – metánt bocsátanak ki emésztésük során, amely egy erős üvegházhatású gáz. - Ugyanakkor az **extenzív, legeltetésre alapozott juhtartási rendszerek** esetében a teljes környezeti mérleg sokkal árnyaltabb.
- A jól kezelt legelők képesek jelentős mennyiségű **szén-dioxidot megkötni és a talajban tárolni,** ezáltal ellensúlyozva a metánkibocsátást. Emellett a legeltetés elősegíti a **biológiai sokféleség megőrzését,** javítja a **talaj szerkezetét és vízháztartását,** valamint hozzájárul a **táji mozaikosság** fenntartásához.
- Az ilyen rendszerekben az üvegházhatású gázok kibocsátása **egységnyi területre és nem termékegységre** vetítve alacsonyabb lehet, mivel az extenzív legeltetés egyszerre biztosít **élelmiszertermelést, tájhasználatot és ökoszisztéma-szolgáltatásokat.**
- A juhágazat karbonlábnyma Magyarországon jelenleg is alacsony (az állattartás ÜHG-kibocsátásának kb. 1%-a), így a vezető érv nem a kibocsátás önmagában, hanem a **nettó ökológiai mérleg,** amely pozitív irányba billenhet megfelelően működtetett rendszerek esetén.

5.3. Erdőtüzek

Ellenérv:

Az állattartás okozhat tüzeket, de a kontrollált legeltetés csökkenti a biomasszát és ezáltal a tűzveszélyt – különösen célzott alkalmazás esetén.

Válasz:

- A nem megfelelően végzett mezőgazdasági és állattartási tevékenységek – például a szakszerűtlen égetés, vagy az elhanyagolt területeken végzett emberi tevékenység – hozzájárulhatnak az erdőtüzek kialakulásához.

- Ugyanakkor a **kontrollált, célzott legeltetés** éppen ezek megelőzését szolgálja: a juhok eltávolítják a gyűlékony aljnövényzetet, csökkentve ezzel a tűzterjedés lehetőségét.
- A mediterrán országok, mint Spanyolország vagy Portugália, már sikerrel alkalmazzák ezt a módszert a magas kockázatú területeken.
- Magyarországon is megfontolandó egy olyan **területileg kijelölt és szabályozott tűzvédelmi legeltetési stratégia**, amely a legeltetést kifejezetten a tűz megelőzési célokra használja, figyelembe véve az állattartók kapacitását, az élőhelyek érzékenységét, valamint az éghajlati viszonyokat.
- A juhászat így nem problémát, hanem megoldási lehetőséget kínál az erdőtüzek megelőzésére – ha jól szervezett rendszerbe illesztjük

5.4. Intenzív hizlalás

Ellenérv:

Magyarországon a juhtartás döntően extenzív, az intenzív hizlalás csak a piaci igények kielégítésére szolgál a vágás előtti utolsó szakaszban.

Válasz:

- A hazai juhágazat elsődlegesen extenzív legeltetésre épül, amely természetközeli környezetben, alacsony külső inputtal működik.
- Az intenzív hizlalás – amely jellemzően az exportpiacok elvárásainak való megfelelést szolgálja – csupán a vágás előtti néhány hetes időszakra korlátozódik.
- Ez **a rövid szakasz nem változtatja meg a teljes termelési rendszer karakterét**, amely továbbra is alacsony környezeti terhelésű és jól illeszkedik a fenntarthatósági célokhoz.
- **Az intenzív hizlalás így nem tekinthető a rendszer gyenge pontjának, hanem inkább olyan piaci alkalmazkodási eszköznek, amely segíti a gazdaságok jövedelmezőségét anélkül, hogy az extenzív rendszer ökológiai előnyeit jelentősen csökkentené.**

6. Egyéb fontos érvek

6.1 Körkörös gazdaság:

- ✓ A juhászat szemléletes példája annak, miként lehet az állattenyésztést a körkörös gazdasági modellbe integrálni.
- ✓ A juhok tartása során keletkező melléktermékek – például a trágya, a gyapjú, illetve a bőr – nem hulladékként jelennek meg, hanem értékes alapanyagként, amelyek tovább hasznosításra kerülhetnek. A trágya természetes talajjavítóként tér vissza a mezőgazdasági körforgásba, a gyapjúból készülhet textil, szigetelőanyag vagy kézműves termék, míg a bőr hagyományos feldolgozás útján tartós használati tárgyak alapja lehet.
- ✓ A melléktermékek ilyen típusú újrahasznosítása nemcsak a hulladéktermelést csökkenti, hanem munkahelyeket is teremt a kézművesség, feldolgozóipar és vidékfejlesztés területén.

Ezáltal a juhászat nem csupán mezőgazdasági tevékenység, hanem egyben a fenntartható körforgásos gazdaság része is.

6.2 Szén-dioxid-kibocsátás

- ✓ A globális klímaválság korában kiemelten fontossá vált az állattenyésztési ágazatok üvegházhatásúgáz-kibocsátásának vizsgálata.
- ✓ A juhágazat ebből a szempontból is kedvező képet mutat: Magyarországon 2025-ben is az egyik legalacsonyabb kibocsátással működő állattenyésztési forma volt, részesedése az ágazati kibocsátásokból mindössze körülbelül 1%. Ennek oka többek között a juhok alacsony takarmányigénye, kisebb vízfelhasználása és az, hogy leginkább természetes környezetben, legelőkön tartják őket. A legelőterületek ráadásul szénmegkötőként is működnek, tovább csökkentve a nettó kibocsátást.

A juhászat így nemcsak tradicionális, hanem klímabarát állattartási forma is, amely jól illeszkedik a klímatudatos mezőgazdasági törekvésekhez.

6.3 Kulturális örökség

- ✓ A pásztorkodás a Kárpát-medencében nem csupán egy megélhetési forma, hanem évszázadokon átívelő kulturális örökség is. A magyar pásztorélet hagyományai – beleértve a viseletet, a hangszereket, az ételeket, a pásztorművészetet, faragásokat, népdalokat és meséket – szorosan összefonódnak a juhászat mindennapjaival.
- ✓ A pásztorok tudása, a természet ciklusaival való együttélés és a ridegtartásos állattartás kultúrája olyan szellemi és gyakorlati örökség, amely a nemzeti identitás fontos része. E hagyományok ápolása nemcsak a múlt tisztelete, hanem a jövő iránti felelősség is.

**A juhászat fenntartása
tehát hozzájárul ahhoz,
hogy ez az élő örökség
ne váljon múzeumi
emlékké, hanem tovább
éljen a magyar tájban,
közösségekben és
ünnepeken.**

TEDD KÜLÖNLEGESSÉ A MINDENNAPOKAT

fenntartható juhhuással Európából

www.barihus.hu

ÁLLAMTITKÁRSÁG
KISFELVIRÁGZÁSOK
KISFELVIRÁGZÁSOK
KISFELVIRÁGZÁSOK

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő információk és állítások a szerző(k) álláspontját képviselik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Kutatási Végrehajtó Ügynökség (REA) hivatalos véleményét. Sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem vonható felelősségre miattuk.

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

interovic

AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATJA
AZOKAT A KAMPÁNYOKAT, AMELYEK
PROMÓTÁLJÁK A MAGAS MINŐSÉGŰ
MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEKET.

ENJOY
IT'S FROM
EUROPE

